

7 הפסגות

רקע

המונח 7 הפסגות הוא מונח המתייחס ל-7 הפסגות הגבוהות ביותר ב-7 היבשות. "מסע 7 הפסגות" נחשב להישג מכובד בקרב העוסקים בטיפוס הרים (Mountaineering). האדם הראשון שטיפס על 7 הפסגות הוא ריצ'ארד (דיק) בס (*Richard Bass*), דיק השלים את המשימה שלו ב-30 לאפריל 1985. ביוני 2000 דורון אראל עמד על פסגת הקושצ'ושקו באוסטרליה, והיה למטפס הישראלי הראשון והיחיד (נכון ל-2019) שהשלים את מסע 7 הפסגות. 7 הפסגות הם: אוורסט, אקונקגוואה, דנאלי, קילימנג'רו, אלברוס, קרסטנו פירמיד, ווינסון מסיב.

{ מפת היבשות }

סביב ההגדרה 7 היבשות אין תמימות דעים מלאה, יש הבוחנים זאת דרך משקפת הגאולוגיה בלבד – דהיינו הלוחות הטקטוניים בכדור הארץ, יש המתייחסים לנושא במשקפיים של גבולות גאוגרפיים ויש שדרך גבולות מדיניים.

היסטוריה

מטפס ההרים האמריקאי וויליאם האקט (*William Hackett*) הוא כנראה מטפס ההרים הראשון שתבע את המונח מסע 7 הפסגות. האקט הצליח להגיע ל-5 מתוך 7 הפסגות. ב-1947 הוא טיפס על הדנאלי, ב-1949 הוא טיפס על האקונקגוואה, ב-1950 על הקילימנג'רו, ב-1956 על המון בלאן ועל קושצ'ושקו. ב-1960 הוא עמד לטפס על האוורסט אך מסיבות לא ברורות לא עשה זאת. גם המטפס היפני נאומי יומארה הצליח לטפס על 5 פסגות מתוך 7 כולל האוורסט, הוא התחיל ב-1966 בטיפוס על המון בלאן ועל הקילימנג'רו, המשיך ב-1968 עם האקונקגוואה, ב-1970 הוא עלה בסולו את האברסט, ב-1984 הוא עשה את הדנאלי בסולו, הגיע לפסגה אך בירידה נעלם בסופת שלג.

ב-1978 ריינוולד מייסנר (*Reinhold Messner*) היה קרוב להישג, הוא עלה ל-6 פסגות מתוך 7. ב-1971 הוא טיפס לקרסטנז פירמיד, ב-1974 הוא טיפס על האקווגואה, ב-1976 על הדנאלי (מקינלי), ב-1978 על הקילימנג'רו, וב-1978 הוא עמד על פסגת האוורסט. ב-1983 הוא עשה טיול קצר ועמד גם על פסגת הקושצ'וקו, כדי לרצות את ההגדרה המקבילה. באותה שנה הוא גם טיפס על האלברוס וקבע שזו הפסגה הגבוהה באירופה, הגדרה זו הפכה במהרה לקובעת והמקובלת בין מטפסי ההרים בעולם. את פסגת הווינסון מייסנר טיפס רק ב-1986.

בתחילת שנות השמונים, מייסנר שם לעצמו יעד יותר קשה ויותר מקצועי של טיפוס ל-14 הפסגות שמתנשאות לגובה של מעל 8,000 מטר. ההתמסרות למסע זה, היא שגרמה למייסנר לעשות פסק זמן ארוך (3 שנים) בפרוייקט 7 הפסגות. במהלך פרק זמן זה, המטפס האמריקאי ריצ'ארד בס (איש עסקים ומטפס חובב) הפך לאדם הראשון בעולם שטיפס על 7 הפסגות. במהלך שנה אחת – 1983, ריצ'ארד יחד עם השותף שלו פרנק וולס טיפסו על 6 פסגות: אקווגואה, דנלי, קילימנג'רו, אלברוס, וינסון וקושצ'וקו. ריצ'ארד ופרנק נעזרו בכל הר במדריכי הרים שונים.

ב-1983 הם עשו ניסיון כושל לטפס על האוורסט. ב-1985 דיק ופרנק חזרו לאוורסט והשתתפו במשלחת שאירגן מטפס ההרים המפורסם דויד ברישירס⁽²⁾ (*David Breashers*). הם הגיעו לפסגה ב-30 לאפריל 1985. ונרשמו בספר התהילה של "מסע 7 הפסגות" כראשונים שעמדו בהישג. ב-1986 המטפס פטריק מורואו השלים את 7 הפסגות והיה למטפס הראשון שהשלים את המסע על פי הרשימה של מייסנר. מורואו טען וטוען שלמעשה הוא הראשון שהשלים את המסע הנכון והמלא.

עכשיו התחיל המרוץ נגד הזמן, ב-1990 המטפס המיתולוגי רוב הול ושותפו גארי בול השלימו את המסע בפחות מ-7 חודשים. הם התחילו במאי עם האוורסט וסיימו בדצמבר עם וינסון. רוב הול נהרג באסון הכבד באוורסט שהתרחש בשנת 1996. האירוע שבו נהרג מדריך בכיר ברמה של רוב הול (באותו לילה נוראי נהרג גם סקוט פישר עוד מטפס מהולל שזכה לכינוי "מר הצלה") השאיר את קהילת מדריכי הטיפוס בהלם.

ב-1992 המטפסת ג'ונקו טאביי השלימה את המסע. המטפסת היפנית יאסוקו נאמבה מיפן עמדה להיות המטפסת היפנית השנייה שמסיימת את המסע, היא טיפסה באותו לילה נוראי של 1996 במשלחת של סקוט פישר על פסגת האוורסט, זה היה ההר האחרון במסע, אך לא זכתה לחזור בשלום לבייס קמפ. מייסנר היה המטפס הראשון שעשה את 7 הפסגות ללא סיוע של בלוני חמצן, אחריו עשו זאת נוספים כולל עוד מטפס אגדי – אד ויסטרס.

בשנים 2002-2007 השלים המטפס האוסטרי קריסטיאן סטנגל את המסע כשהוא קובע שיא של זמן מצטבר להגעה של כל הפסגות – 58 שעות ו-45 דקות.

ב-2006 קבע המטפס ההודי מאלי מאסטן באבו שיא חדש והשלים את כל המסע ב-172 ימים. ב-2008 המטפס הדני הנריק קריסטיאנסן עשה את המסע ב-136 ימים.

ב-2010 נקבע שיא חדש המטפס האמריקאי ורנון טז'ה עשה את המסע ב-134 ימים, במהלך חייו השלים טז'ה את מסע 7 הפסגות 9 פעמים !!

גורדאן רומרו בן 15 היה למטפס הצעיר ביותר שעשה את המסע.

קרלוס צוריה מטפס ספרדי הוא המטפס המבוגר ביותר (בן 71) שעשה את המסע.

השרפה AC קבע שיא חדש כשטיפס את כל הפסגות בזמן מצטבר של 42 ימים (המדידה מהבייס קמפ וחזרה לבייס קמפ), תוך שהוא קובע שיא חדש בטיפוס לקילימנג'רו, הוא עלה במסלול מרנגו הפופלרי ב-16 שעות ושלושים ושבע דקות, השיא הקודם היה 18 שעות.

רשימת השיאנים ממשיכה וממשיכה, הזוג הראשון שטיפס, האישה הכי צעירה, הכי מבוגרת, התאומים הראשונים, חולה הסרטן הראשון, העיוור הראשון.....

ביקורת

אדמונד הילארי (המטפס הראשון על האברסט) היה מהמטפסים הראשונים שהתחילו בדברי הביקורת על מסחור הפסגות הגבוהות. אחד הראשונים שספג את הביקורת היה בן ארצו, המטפס הניו-זילנדי האגדי רוב הול (שנהרג ב-1996), הילארי תקף את הול כאשר חברת Adventure Consultants שבבעלותו התחילה להעלות מטפסים חובבים לפסגת האוורסט בתחילת שנות ה-90. ג'ון קראקובר שכתב את הספר על האירועים הדרמטיים במאי 1996, מעביר גם הוא ביקורת דומה ומוסיף וטוען שכיבוש 7 הפסגות השניות בכל יבשת יהיה מסע הרבה יותר אתגרי, הרבה יותר קשה וכנראה גם יצמצם באופן משמעותי את מספר החובבנים ששמו לעצמם מטרה לסיים את המסע, קראקובר נותן כדוגמה את ההר השני באסיה ה-K2 (8,611 מטר). אשר נחשב להרבה יותר טכני וקשה מהאוורסט, ואת הר קניה באפריקה (5,109 מטר) אף הוא הר טכני המחייב טיפוס מקצועי, ונחשב להרבה יותר קשה מהקילימנג'רו.

{ ציור 7 הפסגות }

7 הפסגות השניות

כמו במסע 7 הפסגות, גם כאן מרגע שהמסע עלה, נקבעים שיאים. הראשון שעשה את המסע הוא המטפס האוסטרי קריסטיאן סטנגל שסיים אותו בינואר 2013, קריסטיאן גם השלים ועשה את 7 הפסגות השלישיות.

7 הפסגות - הגרסות השונות

בשנות ה-50 וה-60 התפיסה המקובלת הייתה התפיסה של מי שתבע ראשון את המונח, המטפס וייליאם האקט, עפ"י האקט 7 הפסגות הן: אוורסט באסיה, קילימנג'רו באפריקה, אקונקגוואה בדרום אמריקה, דנאלי בצפון אמריקה, המון בלאן באירופה, הווינסון מסיף באנטרטיקה וקושצ'ושקו באוסטרליה. בשנות ה-70 הויכוח סביב הנושא תפס תאוצה, נולדו תאוריות שונות, חילוקי הדעות התמקדו ב-2 יבשות.

יבשת אירופה - יש הרואים את הגבול הדרום-מזרחי עם אסיה עובר בשקע קומה-מניש שמצפון לקוונקז, במקרה כזה ההר הגבוה ביותר באירופה הוא המון-בלאן (Mont-Blanc) בגובה של 4,810 מ', ואכן במשך 2-3 עשורים, משנות ה-50 ועד שנות ה-70, זו הייתה

התפיסה השלטת (הגירסה של האקט – Hackett). אחרים רואים ברכס הקווקז הגבוה את הגבול בין אירופה לאסיה, במקרה זה ההר הגבוה ביותר הוא האלברוס (Elbros) המתנשא לגובה של 5,642 מ'.

גם בס וגם מייסנר בשנות ה-80, 90 ובעשור הראשון של 2000 הביעו תמימות דעים והסכמה באשר לאלברוס.

ממש לאחרונה יש שוב שינוי בתפיסה, אפילו מייסנר חזר בו ומקבל את הגישה העדכנית שהמון בלאן הוא הפסגה הגבוהה ביותר באירופה. על נושא זה ארחיב בהמשך. יבשת אוקיינייה – כאן, הוויכוח יותר חריף, חלק חושבים שרק אוסטרליה שייכת ליבשת זו, ובמקרה כזה ההר הגבוה ביותר באוקיינייה הוא הקושצ'ושקו (Kosciuszko), אבל רבים אחרים חושבים שגם איים כמו אינדונזיה וניו גינאה הם חלק מאוקיינייה, במקרה כזה ההר הגבוה ביותר ביבשת זו הוא פונקאק ג'איה (Puncak Jaya) או בשמו הנוסף קרסטנו פירמיד, המתנשא לגובה של 4,884 מטר.

ריינולד מייסנר⁽¹⁾ כנראה גדול המטפסים אי פעם, הוא דמות נחשבת ונערצת, לכן מרבית המטפסים דבקו בגרסה שלו, שגם נחשבת לקשה יותר.

ריינולד טען שאינדונזיה ואוסטרליה נמצאות על אותו לוח טקטוני והן חלק מיבשת אוקיינייה, ולכן ההר הגבוה ביותר הוא קרסטנו פירמיד – 4,884 מטר הנמצא בניו-פפואה. ריינולד הוסיף וטען שקרסטנו פירמיד הוא הר "אמיתי" המחייב טיפוס של ממש, בעוד שהעלייה לפסגת הקושצ'וקו היא טיול רגלי קל ונינוח של 4 שעות.

ב-2 העשורים האחרונים מקובל להתייחס לרשימת 7 הפסגות של ריינולד מייסנר (גרסת מייסנר):

יבשת אסיה – אוורסט – 848,8 מטר.

יבשת אירופה – אלברוס – 5,642 מטר.

יבשת צפון אמריקה – דנאלי (מקינלי) – 194,6 מטר.

יבשת דרום אמריקה – אקונקגוואה – 6,960 מטר.

יבשת אנטרטיקה – וינסון מסיב – 4,892 מטר.

יבשת אוקיינייה – קרסטנו פירמיד (פונצ'אק ג'איה) – 4,884 מטר.

יבשת אפריקה – קילימנג'רו – 5,895 מטר.

** אוסטרליה – קושצ'ושקו – 228,2 מטר (עפ"י הגרסה של בס).

כיוון שהפסגה של בס באוקיינייה היא הרבה יותר נמוכה וקלה להשגה, רבים עושים גם

אותה, וכך למעשה הם עומדים ב-2 הגרסות).

הצצה באתרי האינטרנט של החברות המסחריות המפורסמות, מגלה לנו שהרשימה הנ"ל היא הרשימה "הקובעת".

ההתפתחות בעשור האחרון –

יש מספר אתרים שעוסקים בהרחבה בנושא פרוייקט 7 הפסגות בכלל ובפרט בהגדרה של 7 הפסגות.

האתרים האלה מספקים מידע מלא על כל מה שקשור לטיפוס 7 הפסגות, שמות של כל המטפסים, מתי נולדו, מתי נהרגו, היסטוריה מלאה של המסע, התפתחות הגרסות השונות ועוד ועוד.

אדם הלמן נותן סקירה ארוכה, מקיפה ומעמיקה על כל התפתחות הגרסאות (ברשימת הביבליוגרפיה שלו אדם מציין 27 כרכים של אטלסים שהוא בחן). אדם מחלק את הבדיקה עפ"י 4 קריטריונים שונים: גאולוגיה, טופוגרפיה, גבול מדיני, הגדרה תרבותית. אדם נוטה לתת לקריטריון הראשון משקל סגולי גבוה, ההגדרה של היבשות צריכה להיות גאולוגית, דהיינו היבשות נקבעות על פי טקטוניקת הלוחות. אירופה היא חלק מהיבשת אירואסיה, ולכן

אין מקום להר הגבוה באירופה. ההר הגבוה באירואסיה הוא האוורסט. לעומת זאת אדם מציג את היבשת הפסיפית כיבשת נפרדת ולכן יש להוסיף לרשימה את ההר Mauna Kea. עפ"י הקריטריון השני טופוגרפיה, הגבולות צריכים להיקבע ע"י מקומות נמוכים, ימות, שקעים, נחלים ולא עפ"י רכסי הרים. לכן אם מחפשים גבול בין אסיה לאירופה הוא צריך להיות לאורך נהר הוולגה ולא לאורך הרכס של הרי אורל. מכאן שעפ"י קריטריון זה שוב המון בלאן הוא הפסגה הגבוהה ביותר באירופה ולא האלברוס.

2 אתרי מידע מאד מרכזיים בנושא טיפוס הרים מביעים עמדה תומכת בגישה של אדם הלמן, הן האתר של הארי קיקסטרס (Harry Kikstra's) – 7summits.com, והן האתר של אבארד יורגלסקי (Eberhard Jurgalski) - 8000ers.com.

14 הפסגות -

"המסע ל-14 הפסגות" נחשב ובצדק להישג הקשה ביותר בקרב מטפסי ההרים. כאן מדובר בטיפוס ל-14 הפסגות שמעל 8,000 מטר. חלקן קשות במיוחד וחלקן מסוכנות מאד. בניגוד למסע 7 הפסגות שמתאים ופתוח לקהל המטפסים החובבנים, מסע 14 הפסגות הוא מסע שמתאים למטפסים מקצועניים בלבד.

הראשון שהשלים את המסע הוא מיודענו ריינהולד מייסנר, הוא עשה זאת בין השנים 1970 – 1986, ההישג של מייסנר הוא יוצא דופן כיוון שהוא גם השלים את המסע ללא שימוש בבלוני חמצן!! שנה לאחר מכן השלים את המסע הקשה המטפס הפולני ג'רזי קוקוצסקה. במשך למעלה מ-8 שנים איש לא הצטרף לרשימה המכובדת, בשנים אלה העולם עקב אחר מטפסים שהשלימו 11 הרים ונהרגו בניסיון לטפס על פסגת ההר ה-12, על מטפסים השלימו טיפוס על 12 פסגות ונהרגו בניסיון לטפס על הפסגה ה-13.....

המטפס האמריקאי אד ויסטרס (Ed Viesturs) השלים את המסע ללא שימוש בחמצן בשנת 2005 והיה למטפס ה-12 שעמד במשימה הקשה, וה-5 ללא חמצן. אני מציין את ויסטרס הן בשל אישיותו והן בשל הרצאה מעניינת ומומלצת שהוא נותן בנושא -

<https://www.youtube.com/watch?v=WqTcD9Amfq4>

נכון למועד זה השלימו ועמדו במשימה של טיפוס ל-14 הפסגות 43 מטפסים.

אין אף מטפס ישראלי שעמד במשימה, אין אף מטפס ישראלי שהתחיל את המשימה. קשיים וסיכונים – על אף שמרבית המטפסים לאוורסט כיום הם חובבנים ועל אף ריבוי המטפסים, שיעור הנספים על האוורסט הוא לא גבוה, 9.3% בלבד. ברשימת ההרים המסוכנים (קשים) נמצא את:

1. אנפורנה 1 – רק 8,091 מטר עם שיעור נספים של 40.77% !!
2. נגה פרבט – 8,125 מטר, שיעור נספים של 28.24%.
3. K2 – 8,611 מטר, עם 26.77%.
4. מנסלו – 8,163 מטר, עם 21.67%.
5. קנצ'נגונגה – 8,536 מטר, עם 21.62%.

למאמר המלא - 14 הפסגות מעל 8000 מטר ?? יתכן ואכתוב אותו בהמשך.....

עצות מעשיות לטיפוס 7 הפסגות

רקע -

קיימות חברות בינלאומיות שמציעות "דיל" של טיפוס ל-7 הפסגות. לחלק מהחברות היסטוריה של הישגים מאד מרשימה. חלק מהחברות הוקמו ע"י מדריכי טיפוס בעלי שם שכבר אזכרו במאמר, וחלק הן חברות שמעסיקות מטפסי הרים שההישגים שלהם צנועים יותר. לא בהכרח יש קשר בין יחסי הציבור לבין השירות שניתן ו/או הסיכויים לעמוד במשימה. חלק מהנרתמים למסע, עושים זאת בשיטת - נטפס הר ואז נעבור להר הבא, בדרך כלל בשיטה זו המטפס מסתייע בחברה מקומית - זו שיטה זולה יותר מחד, מאידך יש לה גם חסרונות, המטפס יוצא ללא "אבא" שמכיר את המטייל, את הקשיים שלו, את האישיות שלו, פרמטר שיכול להיות מאד משמעותי בהצלחה. גם המחויבות של חברה מקומית נמוכה מזו של חברה שאיתה נעשה דיל לכל המסע.

דרוג הקושי של 7 הפסגות

אם קיבלתם החלטה ללכת על המסע, מומלץ להתחיל מהקל וללכת אל הכבד. ההר ללא ספק הקל ביותר הוא הקילימנג'רו, ולמעשה הצלחה בו אין בה כדי לרמוז ולו בכלום על הצפוי בפסגות הבאות. ההר המיוחד הזה זוכה ליחסי ציבור מצוינים בהיותו ההר הגבוה ביותר ביבשת אפריקה, גם הגובה שלו אבסולוטית הוא מרשים, כמעט 6,000 מ'. הגישה אליו נוחה ופשוטה, הטיפוס אליו הוא בהליכה, אין צורך באמצעים מיוחדים, וזו הסיבה שכל שנה נכנסים בשערי הקילימנג'רו 40,000 מטיילים בממוצע (מעל 65% מגיעים לפסגה). במונחים של מטיילים רגליים (טרקריסטים) מדובר בהישג מכובד ויפה, במונחים של מטפסים, נו-שויון, זה לא ממש נחשב, "אימון בוקר" קל לפני הר אמיתי. השני בדרגת הקושי שלו הוא האלברוס, גם פה מדובר בהר קל באופן יחסי, אך זו פעם ראשונה שהמטפס מתמודד עם ציוד טכני להליכה על קרחון. מטפס שעלה לפסגת האלברוס ועשה זאת בקלות וללא מאמץ עשוי להיות מועמד טוב להר הבא. במקום השלישי נפגוש כבר הר הרבה יותר קשה את הפסגה של קרסטנז-פירמיד, כאן נאלץ להתמודד בעקר עם נושא של טיפוס סלע. זו העת להתמודד עם הר אלפיני - האקונקגוואה, הפסגה הגבוהה ביותר בדרום אמריקה. פה מדובר במאמץ רציני וקשה, נדרש כושר סחיבה טוב לצורך הקמת המחנות העליונים, נדרשת סבלנות של אלפיניסט, אותה שכיבה אינסופית באוהל בהמתנה לחלון של מזג אוויר טוב.

ההר החמישי שמומלץ לטפס עליו הוא הווינסון מסיף, בפרמטרים מסוימים הוא קל מהאקונקגוואה (גובה ואקלום), אבל במובנים מסוימים הוא קשה ממנו (סחיבת ציוד, קור, הליכה בקרח, בידוד). הדנלי הוא ללא ספק ההר הקשה ביותר מבין כל ההרים שמנתי. הוא גם גבוה, גם מושלג, גם מבודד, נחשב בצדק לאחד המבחנים הטובים לקראת האוורסט. במרבית החברות הוותיקות ימליצו לכם להוסיף עוד פסגה של 7,000 מטר לפני היציאה לאוורסט.

עלויות הטיפוס של 7 הפסגות והזמן הנדרש

שם ההר	גובה במטר	משך משוער בימים	מאמץ גופני	קושי טכני	עלות ממוצעת*	נקודת מפגש
קילימנג'רו	5,895	7	נמוך	קל	7,000\$	ארושה
אלברוס	5,642	10	נמוך	בינוני	4,000\$	מינרלי-וודי
קרטנז פירמיד	4,884	11	מאד גבוה	קשה	27,000\$	באלי
אקונקגוואה	6,960	26	גבוה	בינוני	7,000\$	מנדוזה
ווינסון מסיף	4,892	16	גבוה	בינוני	45,000\$	פונטה ארנס
דנאלי	6,194	21	מאד גבוה	קשה	10,000\$	טלקטנה
אוורסט	8,848	63	חריג	קשה מאד	69,000\$	קטמנדו
למחמירים/מקפידים מומלץ לטפס גם על המון-בלאן ועל קושצ'ושקו						
מון בלאן	4,807	3	גבוה	בינוני	2,000\$	שמוני
קושצ'וקו	2,228	2	נמוך מאד	קל מאד		

*עלויות כפי שמופיעות בחברות מסחריות בינלאומיות. המחיר והימים זה מנקודת המפגש. לא כולל הגעה לנקודת היציאה לטיפוס.

איך להתמודד עם "הקוד האתי" – אולי 15 הפסגות ??

ביבליוגרפיה

1. מאט דיקינסון – "החזרה מפסגת המוות". בהוצאת הקיבוץ המאוחד 1998.
2. ג'ון קראוקור – "מוות באורסט" Into Thin Air. בהוצאת כנרת 1997.
3. ניק הייל – "אורסט 2006". בהוצאת מטר. 2009.
4. www.7summits.com - Harry Kikstra's
5. [Adam Helman's](#)
6. http://www.cohp.org/personal/Seven_Summits_essay/seven_summits_essay.html
www.8000.com - Eberhard Jurglaski

נכתב ע"י יואל שטרלינג באוקטובר 2019